

Förskolläraryrket

Studiehandledning

Förskolepedagogik verksamhetsförlagd utbildning 2

Termin 2: VT 2023

Kurskod: 970G37 (6hp)

Innehåll

Förord	3
Inför och under din VFU	3
Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:	4
VFU-introduktioner.....	4
VFU-seminarium.....	4
Examination och bedömning.....	4
Provkoder	4
Omdömesformulär (TDLF, TSLF)	5
Uppgift i första delen av VFU-perioden	5
Värdegrund, diskriminering och kränkande behandling	5
Observera och reflektera över barns intressen	5
Uppgift i andra delen av VFU-perioden.....	5
Estetisk undervisningsuppgift	5
Plagiering och upphovsrätt.....	7
Kursutvärdering.....	8

Bilaga omdömesformulär

Förord

Den verksamhetsförlagda utbildningen under termin 2 sker vecka 12-13 samt 19-20 och utgör en samlad kurs med kurskod 970G37. Kursplanen hittar du på kursens hemsida (se länk nedan) eller via kursens Lisam-sida. VFU-kursen 970G37 och den campusförlagda kursen *Förskolepedagogik, estetiska lärprocesser, skapande och lärande*, 970G43, stödjer varandra genom att binda samman teori och praktik. I denna studiehandledning beskrivs de uppgifter som ska genomföras och examineras inom ramen för VFU-kursen, 970G37.

Vi som arbetar med kursen:

Helene Berggren, kursansvarig och examinator (helene.berggren@liu.se)

Britt Westanmo, kursmentor britt.westanmo@liu.se

Marielle Heidling, kursmentor marielle.heidling@liu.se

Helén Svensson, VFU-koordinator Förskola helene.svensson@liu.se

Inför och under din VFU

I kursen deltar studenten i det vardagliga arbetet i förskolan. Studenten övar självinsikt, empatisk förmåga och lyhördhet för konstruktiv kritik i den pedagogiska verksamheten genom att samarbeta och interagera med barn, vårdnadshavare, handledare och arbetslag. Den studerande planerar, genomför och utvärderar undervisning av enskilda moment i förskolan med stöd av sin handledare. Studenten utför moment där lek används som redskap för lärande och utveckling. Studenten skall också genomföra aktiviteter där verktyg och material inom de estetiska praktikerna ingår.

Innan kursen startar har du **skyldighet att kontakta din handledare**, se kontaktuppgifter i valwebben. Detta bör du göra ca 2 veckor innan du kommer ut till förskolan. Du ska vara **väl insatt i kursen olika uppgifter** då det är din uppgift att berätta för handledaren vilka uppgifter som du har i kursen. **Du ska visa ett giltigt utdrag ur belastningsregistret första dagen du är ute på din VFU-plats.**

VFU-kursen är **fyra veckor** dvs 20 (19) dagar och alla dagar ska göras och om du har någon frånvaro (t.ex. sjukdom eller vård av barn) ska de missade dagarna tas igen. Om du är frånvarande enstaka dagar beställer du tillsammans med handledaren när dessa dagar ska tas igen. Det bästa är att om du har frånvaro under första perioden tar igen dessa dagar innan period två. Är det en längre sjukdom, så ska du snarast, förutom handledaren, kontakta kursansvarig och VFU-koordinator, för att ev. pausa din VFU.

Den totala **arbetstiden** som du förväntas göra under en VFU-vecka är **40 timmar**. I den tiden ska det ingå undervisning/arbete i barngrupp, reflektion, observation, planeringstid, dokumentation, arbete med kursuppgifter, möten etcetera. Fördelningen av tiden görs i samråd med handledaren i samband med att överenskommelsen mellan student - handledare upprättas.

Upprätta en **Överenskommelse** med din handledare redan första dagen (se lisam för checklista). Berätta om dina förväntningar inför VFU vid detta tillfälle, samtala och kom överens om tider, planera för VFU-uppgifter och handledning under VFU-perioden. Lyft även vem som du kan vända dig till om din handledare skulle vara frånvarande.

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- Samarbeta och interagera med barn, vårdnadshavare, handledare och arbetslag
- Planera, genomföra och utvärdera undervisning i relation till lek och estetik i förskolan utifrån gällande styrdokument
- Observera och reflektera kring barns intressen i förskolans verksamhet
- Visa självinsikt och lyhördhet för konstruktiv kritik
- Visa ett empatiskt och ansvarsfullt beteende i förskolan.

VFU-introduktioner

I kursen genomförs det två kursintroduktioner där kursens uppgifter presenteras. Den första kursintroduktionen fokuserar på den första VFU-omgången och som förberedelse ska studiehandledningen lästs igenom. Ta med dig dina frågor till kursintroduktionen.

Den andra kursintroduktionen (sker på zoom) fokuserar på uppgifterna inför den andra VFU-omgången.

Frågor kring uppgifter, eller andra frågor som rör fler än enskilda studenter, ställs på frågesidan på LISAM. Frågor rörande din egen VFU, ställs till kursansvarig via mejl.

VFU-seminarium

Under onsdagen v19 sker VFU-seminarier på distans. Det finns olika seminarietider med olika inriktningar. Du har möjlighet att välja tid och inriktning på seminariet utifrån det du känner att du behöver mest. Zoom-länkar och en beskrivning av respektive seminariums innehåll finns i VFU-kursens LISAM-rum. På LISAM finns också information om hur du ska förbereda dig inför seminariet.

Examination och bedömning

VFU-kurser har tregradig betygsskala. Det innebär att kursen kan ge betygen U, G eller VG. Kursen examineras genom uppvisande av tillämpade didaktiska och sociala lärförmågor (TDLF och TSLF).

Examination av tillämpade didaktiska och sociala lärförmågor begränsas till tre tillfällen.

Provkoder

TSLF	Tillämpade sociala lärförmågor	U, G	2,5 hp
TDLF	Tillämpade didaktiska lärförmågor	U, G, VG	3,5 hp

Handledaren lämnar ett omdöme som gäller provkoderna TSLF och TDLF. I provkoden TDLF ingår även en reflekterande inlämningsuppgift vilken beskrivs nedan. Dessa provkoder utgör tillsammans det samlade underlaget för betyget i VFU-kursen 970G37. För G på hel kurs krävs G på samtliga provkoder. För VG på hel kurs krävs G på TSLF samt VG på båda delarna i TDLF.

Examination av tillämpade sociala och didaktiska förmågor begränsas till tre (3) tillfällen.

Omdömesformulär (TDLF, TSLF)

Efter genomförd VFU fyller din handledare i ett **omdömesformulär**, se bilaga. Din handledare skriver sitt omdöme, efter att alla 20 (19) dagar är gjorda, men det är examinerande lärare på campus som gör den slutgiltiga bedömningen. Handledaren kan alltså aldrig garantera dig ett G eller ett VG. Omdömet laddar sedan din handledare upp på Lisam enligt instruktioner i handledarbrevet. Du som student ska in lämna in det.

Uppgift i första delen av VFU-perioden

Värdegrund, diskriminering och kränkande behandling

Under de två första VFU-veckorna (12-13) ska du vid något tillfälle samtala med handledaren om hur de arbetar med värdegrunden på den aktuella förskolan. Be att få se förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Observera hur värdegrunden på olika sätt kan komma till uttryck rent konkret i verksamheten. Reflektera över vilka strategier som används i det förebyggande och främjande värdegrundsarbetet. Skriv ned dina reflektioner och spara till de sista VFU-veckorna i kursen (19-20).

Litteratur kopplad till uppgiften:

- Läroplanen för förskolan (kap 1 s.5-11)

Valfri litteratur:

- Thornberg, R. & Johansson, E. (red.) (2014). *Värdepedagogik: etik och demokrati i förskola och skola*. (1. uppl.) Stockholm: Liber

Uppgiften är kopplad till kursmålet:

- Visa ett empatiskt och ansvarsfullt beteende i förskolan.

Observera och reflektera över barns intressen

Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande (Skolverket, 2018, s.7) och de som arbetar i förskolan ska uppmuntra barnen nyfikenhet, kreativitet och intresse (Skolverket, 2018, s.7). För att du som blivande förskollärare ska kunna erbjuda barnen ovanstående behöver du observera och reflektera över barns intressen. Du ska med hjälp av handledaren observera och diskutera olika intresseområden i barngruppen. Vad är det som barnen intresserar sig av? Är det fler barn som är intresserade av samma saker? Har barnen olika intressen i ute- och inomhusmiljön? Hur synliggör förskollärarna barnens intressen? Är det intressen som inte synliggörs och om det är så varför? Skriv ned dina reflektioner och spara till de sista VFU-veckorna i kursen (19-20).

Uppgiften är kopplad till kursmålet:

- Observera och reflektera kring barns intressen i förskolans verksamhet

Uppgift i andra delen av VFU-perioden

Estetisk undervisningsuppgift

Under de två sista VFU-veckorna (19-20) ska du planera och genomföra minst en estetisk undervisningsuppgift i barngrupp. Inspiration till uppgiften kan hämtas från de anteckningar du gjorde första VFU-perioden eller verkstäder, seminarier och litteratur i den campusförlagda kursen, Förskolepedagogik - Estetiska lärprocesser, skapande och lärande (970G43). **Efter**

genomförandet ska uppgiften utvärderas, revideras utifrån utvärderingen och därefter genomföras ytterligare minst en gång. Det är viktigt att få möjlighet att göra om en aktivitet utifrån de erfarenheter som görs efter det första genomförandet. Du ska i samråd med handledare välja ut en eller flera vårdnadshavare till de barn som varit med vid undervisningstillfället och berätta om undervisningen. Det kan ske muntligt eller via den dokumentation som förskolan använder sig av. Hela förloppet ska dokumenteras och användas som underlag till den reflekterande uppgiften till TDLF.

Uppgiften görs i flera steg:

- **Planering av en estetisk aktivitet**
 - Du skriver en **skriftlig planering** (använd gärna det planeringsverktyg som din VFU-plats använder).
 - Fokusera på de didaktiska frågorna Vad? När? Hur? Varför?
 - Vad är syfte? Vad vill du att barnen ska lära sig? Koppla till läroplanen
 - När ska du genomföra undervisningen?
 - Hur ska barnen lära sig?
 - Varför ska barnen lära sig? Har de visat intresse? Är det en del av avdelningens projekt?
 - På vilket sätt tar du hänsyn till värdegrundsarbetet som förskolan har? Koppla till läroplanen och förskolans likabehandlingsplan.
 - Hur ska du dokumentera din undervisning
 - Visa din handledare innan undervisningstillfället
- **Genomför din planerade undervisning**
 - Hur gick det till?
 - Vilka barn var med?
 - Hur dokumenterar du? dels ditt agerande dels barnens agerande
- **Utvärdera din planering och undervisning** (Även om det första genomförandet gick bra finns det alltid saker som kan utvecklas)
 - Fundera över om du använde estetiken för att barnen skulle lära sig ett estetiskt uttryckssätt eller om du använder estetiken för att barnen ska lära sig något annat. Exempelvis ska barnen erbjudas att lära sig blanda färger för att få en annan färg eller ska barnen måla en nyckelpiga för att lära sig hur nyckelpigor ser ut?
 - Blev undervisningen som du hade planerat?
 - Om ja varför?
 - Om nej varför?
 - Värderar din egen insats
 - Vad gjorde du bra och vad skulle du kunna göra bättre
 - Vad tar du med dig till nästa gång du genomför undervisningen?
 - Revidera din planering
- **Genomför undervisningen igen efter din revidering.**
 - Hur gick det den här gången?

- **Interagera med någon/några vårdnadshavare om undervisningstillfället**

Du kan antingen:

- Berätta muntligt för någon eller några vårdnadshavare om undervisningstillfället
- Låta barnen berätta med stöttning av dig
- Visa vårdnadshavarna på dokumentation som gjordes under undervisningstillfället
- Eller på det vis som avdelningen dokumenterar.

När du har gjort uppgiften ska du reflektera över ovanstående punkter. Detta ska göras via en film. Du kan antingen göra en PowerPoint som du pratar in och gör om till film eller spelar du in en film med exempelvis din telefon. Filmen ska inte vara längre än 5 minuter. Tänk på att inte visa några fotografier/bilder/film på barn om du väljer att göra en PowerPoint eller film.

Varje punkt (*planering, genomförande, utvärdering, revidering, genomförande och hur du interagerade med vårdnadshavarna*) ska finnas med i din reflektion.

Litteratur kopplad till uppgiften:

- Läroplanen för förskolan

Valfri litteratur:

- Björklund, C., & Pramling Samuelsson, I. (2020). *Innehållets didaktik i förskolan* (Första upplagan). Liber.

Uppgiften examinerar (tillsammans med TDLF) kursmålen:

- Planera, genomföra och utvärdera undervisning i relation till lek och estetik i förskolan utifrån gällande styrdokument
- Visa självinsikt och lyhördhet för konstruktiv kritik
- Samarbeta och interagera med barn, vårdnadshavare, handledare och arbetslag

Lämna in uppgiften på Lisam senast **fredag den 19 maj kl. 23,30** via instruktioner på lisam. Uppgiften tillsammans med handledarens bedömning på TDLF bedöms enligt skalan U-VG.

Andra inlämningen för filmen är **den 22 juni kl. 17,00**

Tredje inlämningen för filmen behöver du se tider för på lisam.

Plagiering och upphovsrätt

Vid skrivande av akademisk text är det viktigt att förstå vad plagiering och upphovsrätt innebär. Plagiering handlar om att använda andras verk som exempelvis texter, teorier, bilder, figurer och diagram, utan att referera till källan. Till plagiering räknas också att delvis skriva om andras text utan att ange källa. Upphovsrätten reglerar på vilket sätt andras arbeten får lov att användas. Att återanvända egna texter som är inlämnade eller publicerade kallas självplagiering. Även egna texter ska refereras på samma sätt som andras.

Plagiering undviks genom att texten skrivs med egna ord. Att referera och citera andra är viktigt i vetenskapliga texter, men det måste tydligt framgå vilka källor som använts. Direkta citat ska dessutom omges med citattecken och följas av sidangivelse.

För att kontrollera om inlämnade texter innehåller plagiat används databasen Ouriginal (tidigare Urkund). Ouriginal kan inte svara på om en text är plagierad eller inte, men visar på delar av texten som bör kontrolleras för att kunna avgöra om det rör sig om plagiat.

Plagiering är allvarligt. Vid misstanke om försök till plagiering ska läraren anmäla detta till LiU:s disciplinnämnd. Disciplinnämnden undersöker anmälan och tar beslut om eventuell påföljd. En varning eller avstängning från undervisning och examination under en viss tid kan bli följden. En avstängd student får inte delta vid föreläsningar, laborationer, seminarier, examinationer, handledning, inlämningsuppgifter samt får heller inte tillgång till LiU:s datasalar. Avstängningen kan också påverka utbetalning av studiemedel.

På universitetsbibliotekets sida kan du lära dig mer om vad som gäller kring plagiering och upphovsrätt och dessutom göra övningar för att testa förståelsen: <https://liu.se/artikel/plagiering-upphovsratt>

Kursutvärdering

Enligt högskoleförordningen ska studenter som deltar i eller avslutar en universitetskurs ges möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på kursen. Inom den här kursen sker detta genom Linköpings universitets elektroniska kursvärderingssystem Evaluate. När kursvärderingen öppnas får alla studenter som är registrerade på kursen ett mejl med en länk, där en enkät kan fyllas i. Kursansvariga uppmanar alla studenter att ta denna chans att förbättra grundläroutbildningen vid Linköpings universitet för kommande studenter. Era åsikter är viktiga för utformandet av kursen. Berätta vad ni upplevt som positivt och ge förslag på utveckling.

Omdömesformulär: Förskolläraryrket

Kurskod: 970G37		Kursens namn: Verksamhetsförlagd utbildning 2	
Termin: ☐ HT ☐ VT År:			
Förskolans namn och kommun			
Studentens namn		Studentens pers.nr	
Närvarodagar		Under följande veckor	
Studentens mailadress			
Handledarens namn		Handledarens tel.nr	
Handledarens mejladress			

Information till VFU-handledaren vid omdömesutfärdandet av studentens måluppfyllelse

Tänk på: Dokumentet som är en skrivbar pdf, måste först laddas ner till datorn för att sedan öppnas. Därefter går det att skriva i. Glöm inte att spara varje gång innan du stänger ner dokumentet – sparas inte automatiskt.

- I tabellen anges kursmålen och omdömeskriterierna för verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Med hjälp av dokumentet lämnar du ett professionellt omdömesunderlag över studentens tillämpade didaktiska och sociala lärarförmågor. Ditt omdöme är en del i bedömningsprocessen av studentens måluppfyllelse i VFU (det är examinatorn som avgör betyget och kan vid behov ta kontakt med dig som handledare för kompletterande information).
- **Du kryssar i de rutor där du anser att beskrivningen överensstämmer** med dina iakttagelser av studentens kunskap och handlingar gentemot det aktuella kursmålet och kriterierna. **Det är viktigt att du därefter också motiverar/exemplifierar dina omdömen** där detta efterfrågas.
- Efter avslutad VFU, när samtliga VFU-dagar genomförts, skickar du det ifyllda omdömesformuläret till kursansvarig/examinator enligt anvisningar i handledarbrevet. Omdömesformuläret skickas in senast en vecka efter avslutad VFU, om inget annat anges. **Den studerande ska inte överlämna formuläret.**
- Om studenten ej fullföljt sin VFU inom ramen för ordinarie kurs tid, meddelar du kursansvarig att omdömesformuläret skickas in senare.

KURSMÅL DIDAKTISK FÖRMÅGA	STUDENTEN UPPFYLLER GRUNDLÄGGANDE KRITERIUM:	STUDENTEN UPPFYLLER HÖGRE KRITERIUM:	STUDENTEN UPPFYLLER EJ KRITERIUM
Planera, genomföra och utvärdera undervisning i relation till lek och estetik i förskolan utifrån gällande styrdokument	☐ Studenten upprättar (med visst stöd från handledaren) en tydlig planering med lek och estetiska verktyg, där form och innehåll är anpassat till verksamheten	☐ Studenten upprättar en tydlig planering med lek och estetiska verktyg, där form och innehåll är väl anpassat till verksamheten	☐ Uppfyller ej kriteriet
	☐ Studentens planering utgår ifrån gällande styrdokument och dess värdegrund		☐ Uppfyller ej kriteriet
	☐ Studenten genomför undervisning av enskilda moment på ett fungerande sätt	☐ Studenten genomför undervisning av enskilda moment på ett väl fungerade sätt	☐ Uppfyller ej kriteriet
	☐ Studenten utvärderar tillsammans med handledaren planering och genomförd undervisning av enskilda moment.	☐ Studenten utvärderar och reflekterar kring styrkor och svagheter i sin undervisning	☐ Uppfyller ej kriteriet
	☐ Studentens reflekterar över vikten av förberedelser och efterarbete i undervisning		☐ Uppfyller ej kriteriet

Här kan du förtydliga ditt omdöme med en skriftlig kommentar till examinator (ta gärna hjälp av **nr 3 i Känneteckenstabellen** där de olika kunskaperna/förmågorna konkretiseras):

KURSMÅL DIDAKTISK FÖRMÅGA	STUDENTEN UPPFYLLER GRUNDLÄGGANDE KRITERIUM:	STUDENTEN UPPFYLLER HÖGRE KRITERIUM:	STUDENTEN UPPFYLLER EJ KRITERIUM
Observera och reflektera kring barns intressen i förskolans verksamhet	☐ Studenten observerar och urskiljer olika intresseområden i barngruppen		☐ Uppfyller ej kriteriet
	☐ Studenten reflekterar kring barns intresseområden och föreslår hur dessa kan tas tillvara i undervisningen	☐ Studenten reflekterar kring de olika intresseområdena på ett nyanserat sätt och föreslår hur dessa kan tas tillvara i undervisningen	☐ Uppfyller ej kriteriet

Här kan du förtydliga ditt omdöme med en skriftlig kommentar till examinator (ta gärna hjälp av nr 5 i *Känneteckenstabellen* där de olika kunskaperna/förmågorna konkretiseras):

KURSMÅL SOCIAL FÖRMÅGA	STUDENTEN UPPFYLLER GRUNDLÄGGANDE KRITERIUM:	STUDENTEN UPPFYLLER EJ KRITERIUM
Samarbeta och interagera med barn, vårdnadshavare, handledare och arbetslag	☐ Studenten samarbetar och interagerar med barn, vårdnadshavare, handledare och arbetslag på ett ansvarsfullt och respektfullt sätt	☐ Uppfyller ej kriteriet

Här kan du förtydliga ditt omdöme med en skriftlig kommentar till examinator (ta gärna hjälp av nr 1 i *Känneteckenstabellen* där de olika kunskaperna/förmågorna konkretiseras):

KURSMÅL SOCIAL FÖRMÅGA	STUDENTEN UPPFYLLER GRUNDLÄGGANDE KRITERIUM:	STUDENTEN UPPFYLLER EJ KRITERIUM
Visa självinsikt och lyhördhet för konstruktiv kritik	☐ Studenten visar självinsikt genom att reflektera kring sin yrkesroll	☐ Uppfyller ej kriteriet
	☐ Studenten tar emot konstruktiv kritik på ett öppet och positivt sätt	☐ Uppfyller ej kriteriet

Här kan du förtydliga ditt omdöme med en skriftlig kommentar till examinator (ta gärna hjälp av nr 6 i *Känneteckenstabellen* där de olika kunskaperna konkretiseras):

KURSMÅL SOCIAL FÖRMÅGA	STUDENTEN UPPFYLLER GRUNDLÄGGANDE KRITERIUM:	STUDENTEN UPPFYLLER EJ KRITERIUM
Visa ett empatiskt och ansvarsfullt beteende i förskolan	☐ Studenten agerar förebild, är närvarande, deltagande och stöttar barnen vid behov	☐ Uppfyller ej kriteriet

Här kan du förtydliga ditt omdöme med en skriftlig kommentar till examinator (ta gärna hjälp av nr 7 i *Känneteckenstabellen* där de olika kunskaperna/förmågorna konkretiseras):

Beskriv hur du sammanfattningsvis uppfattar studentens insatser under VFU-perioden som helhet. Ange även om det fanns speciella omständigheter eller oro för studentens genomförande av uppgifter under VFU-perioden som examinator bör känna till.

Studenten har tagit del av omdömet

Om det genomförts ett trepartssamtal/besök av universitetslärare under VFU-perioden ange lärarens namn:

Datum ochHandledarens underskrift (Ingen underskrift behövs vid digital inlämning)

(Datum ochHandledares underskrift)

Se handledarbrevet för information om hur omdömesformuläret ska skickas in

OBS kom ihåg ta en kopia innan du skickar in formuläret! Och tänk på att detta dokument, när det skickats in, är en offentlig handling och omfattas av offentlighetsprincipen. Det ska förvaras av ansvarig institution i två år innan det kan gallras ut.